

Suvestinė redakcija nuo 2008-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [18-658](#), i. k. 108301MISAK000D1-94

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2008 m. sausio 31 d. Nr. D1-94
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. [80-3215](#)) 26
straipsnio 3 dalimi,
t v i r t i n u Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodiką (pridedama).

L. E. APLINKOS MINISTRO PAREIGAS

ARŪNAS KUNDROTAS

ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja želdinių atkuriamosios vertės nustatymo kriterijus, principus ir metodą.

2. Šioje Metodikoje vartojamos sąvokos:

2.1. gėlynas – dekoratyvumo požymiais ir bioekologinėmis savybėmis suderinta augalų grupė, turinti apibrėžtą plotą ir formą (dažniausiai atliekanti dekoratyviųjų akcentų funkcijas želdyne);

2.2. ūglis – iš pumpuro išaugęs stiebas, su augančiais ant jo lapais;

2.3. želdinio atkuriamoji vertė – vertinimo metu apskaičiuota pinigų suma, kurios reikėtų tokių pat fizinių, estetinių ir funkcinių savybių želdiniui sukurti, įveisti;

2.4. kitos Metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [2-77](#)), ir Želdynų įstatyme (Žin., 2007, Nr. [80-3215](#)) vartojamas sąvokas.

3. Metodika taikoma nustatant želdinių atkuriamąją vertę, vertinant poveikį aplinkai, apskaičiuojant želdyno ar želdinio ekonominę vertę, apskaičiuojant želdinių atkuriamosios vertės įkainius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin., 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

II. ŽELDINIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO KRITERIJAI IR PRINCIPAI

4. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymui taikomi kriterijai:

4.1. želdinio pakeičiamumo;

4.2. želdinio amžiaus ir ilgaamžiškumo;

4.3. funkcinio naudingumo;

4.4. paplitimo;

4.5. fizinės būklės;

4.6. estetikos;

4.7. socialinio reikšmingumo.

5. Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo principai:

5.1. želdinių svarbos saugant šalies kraštovaizdžio struktūrą;

5.2. želdinių svarbos išsaugant biologinę įvairovę;

5.3. želdinių socialinės ir ekonominės vertės;

5.4. želdinių ekologinės vertės;

5.5. želdinių estetinės (pažintinės, kultūrinės) vertės.

6. Nustatant atkuriamąją želdinio vertę, vadovaujamosi želdinių inventorizavimo ir apskaitos duomenimis ir faktinės būklės patikros rezultatais, kurie fiksuojami želdinio apžiūros ir vertinimo akte.

7. Želdinio atkuriamoji vertė konkrečiomis sąlygomis priklauso nuo fizinių želdinio parametrų, želdinio kokybinės būklės ir augimo vietos ir yra 4 punkte nurodytų kriterijų visuma konkretaus želdinio atveju.

III. ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMO METODAS IR JO TAIKYMAS

8. Želdinių atkuriamajai vertei nustatyti naudojami želdinių inventorizavimo ir apskaitos, Nekilnojamojo turto kadastro duomenys, želdinių įveisimo kaštų kainynai, parengti pagal vidutines medžiagų ir darbų rinkos kainas Lietuvoje.

9. Kai nėra parengtų ir patvirtintų želdinių įveisimo kainynų, vadovaujamosi įkainiais ir individualia vertinimo objekto analize.

10. Želdinio atkuriamoji vertė nustatoma dviem etapais:

10.1. nustatomi želdinio atkūrimo kaštai pagal įkainius;

10.2. nustatomi vertės tikslinimo koeficientai ir jų dydis.

11. Želdinio atkūrimo kaštams pagrįsti ir nustatyti remiamasi prielaida apie vertinimo objekto atkūrimą arba pakeitimą kitu ekvivalentinio naudingumo želdiniu, tenkinančiu 4 punkte pateiktus kriterijus, pagal vertinimo metu rinkoje galiojančius standartus, atsižvelgiant į dizainą ir kokybę.

12. Želdinio atkuriamoji vertė yra pagrindžiama sąnaudomis (išlaidomis), kurias reikėtų patirti įveisiant, sodinant želdinį ir jį puoselėjant, ugdant iki vertinimo metu fiksuojamų fizinių, funkcinų ir naudingumo savybių ir charakteristikų, atitinkančių 4 punkte nurodytų kriterijų visumą ir atsižvelgiant į 5 punkte nurodytus principus.

13. Želdinio atkuriamoji vertė išreiškiama įveisimo kainos ir želdinio priežiūros darbų kainos ir eksploatacinių sąnaudų (išlaidų) pinigų suma. Želdinio priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos išreiškiamos absoliučiais skaičiais ir gali būti koreguojamos tikslinimo koeficientais.

14. Želdinio atkuriamoji vertė apskaičiuojama pagal formulę:

$\text{ŽAV} = K + (S \times A) \times P$, kur:

ŽAV – želdinio atkuriamoji vertė;

K – želdinio įveisimo kaina, įskaičiuojant sodinamosios medžiagos kainą, darbų kainą ir kitas išlaidas (projektavimo, pridėtinės, transportavimo, rangovo pelno normos) pagal lokalines sąmatas;

S – metinės priežiūros ir eksploataavimo sąnaudos (išlaidos);

A – želdinio priežiūros metų skaičius;

P – atkuriamosios vertės tikslinimo koeficientas yra koeficientų suma priklausomai nuo kriterijų visumos (1 priedas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin., 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

15. Želdiniui gali būti būdingas fizinis ir funkcinis nusidėvėjimas. Fizinis nusidėvėjimas suvokiamas kaip želdinio senėjimo ir fizinės būklės kitimo iki želdinio sunykimo išraiška. Funkcinis nusidėvėjimas – tai želdinio naudingumo savybių praradimas ir funkcinų trūkumų atsiradimas per tam tikrą laikotarpį dėl technologinių (pavyzdžiui, gatvių ir kelių priežiūros, pastatų eksploataavimo ir pan.), urbanistinių (teritorijų tvarkymo) ar socialinių ir kitų veiksnių. Fizinis ir funkcinis želdinio nusidėvėjimas, kaip želdinio naudingumo ir vertės praradimas, išreiškiamas atkuriamąją želdinio vertę mažinančiu vertės tikslinimo koeficientu.

16. Želdinio atkuriamosios vertės skaičiavimus rekomenduojama atlikti lentelėje. Vertinimo objektas gali būti sąlyginai išskaidomas į elementus, kuriems yra nustatyta rinkos kaštų duomenų bazė, t. y. apimties (matavimo) vienetai bei šiems vienetais sukurti, įvesti nustatytos tiesioginės išlaidos (medžiagos, darbo jėga, mechanizmai ir kita), pridėtinės išlaidos (projektavimo bei valdymo ir kitos išlaidos), taip pat vidutinis želdynų ir želdinius tvarkančių įmonių pelnas.

IV. MEDŽIŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

17. Vadovaujantis 14 punkte pateikta formule, skaičiuojami želdinių atkuriamosios vertės vidutiniai įkainiai medžio kamieno skersmens centimetrai, krūmo, krūmokšnio, puskrūmio, lianos vienetai, kvadratiniam vejai, gėlyno metrui, atsižvelgiant į medžio, krūmo rūšį, vejai paskirtį, gėlyno amžių, taip:

17.1. apskaičiuojama (ne mažiau kaip 20 vnt.) atitinkamos medžio rūšies (atskirai kiekvienai medžių grupei (2 priedas)) atstatomoji vertė vienam kamieno skersmens centimetrai (apskaičiuotą vertę padalinus iš konkretaus medžio kamieno skersmens, centimetrais). Gautos vertės susumuojamos ir padalinamos iš medžių skaičiaus;

17.2. apskaičiuojama (ne mažiau kaip 10 vnt.) atitinkamos rūšies krūmų, krūmokšnių, puskrūmių, lianų atstatomoji vertė ir padalinama iš pasirinkto atitinkamos rūšies skaičiaus;

17.3. apskaičiuojama atitinkamos paskirties vejų (ne mažiau kaip 5 vnt.) atstatomoji vertė ir padalinama iš atitinkamos paskirties vejų ploto;

17.4. apskaičiuojama daugiamečių gėlynų (ne mažiau kaip 5 vnt.) atstatomoji vertė ir padalinama iš gėlynų ploto.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin., 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

V. KRŪMŲ, KRŪMOKŠNIŲ, PUSKRŪMIŲ IR LIANŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

18. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

VI. VEJŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

19. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

20. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

21. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

VII. GĖLYNŲ ATKURIAMOSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

22. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

23. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

24. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

25. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

26. *Neteko galios nuo 2008-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin. 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

ATKURIAMOSIOS VERTĖS TIKSLINIMO KOEFICIENTAI

1. Atkuriamosios vertės tikslinimo koeficientas medžiams, krūmams, krūmokšniams, lianoms ir puskrūmiams yra koeficientų suma:

$P = (P1 + P2 + P3 + P4)$, kur:

P1 – želdinio pakeičiamumo koeficientas,

P2 – funkcinio naudingumo koeficientas,

P3 – paplitimo koeficientas,

P4 – socialinio reikšmingumo koeficientas;

1.1. atkuriamosios vertės želdinio pakeičiamumo koeficientas (P1):

1.1.1. I grupės medžiams $P1 = 0,4$;

1.1.2. II grupės medžiams $P1 = 0,5$;

1.1.3. III grupės medžiams $P1 = 0,6$;

1.1.4. IV grupės medžiams $P1 = 0,7$;

1.1.5. vietiniams krūmams, išskyrus europinį kukmedį, krūmokšniams, lianoms ir puskrūmiams $P1 = 0,4$;

1.1.6. europiniam kukmedžiui ir introdukuotiems krūmams $P1 = 0,6$;

1.2. funkcinio naudingumo koeficientas (P2):

1.2.1. medžiams $P2 = 0,4$;

1.2.2. krūmams, krūmokšniams, lianoms ir puskrūmiams $P2 = 0,3$;

1.3. paplitimo koeficientas (P3):

1.3.1. I grupės medžiams $P1 = 0,2$;

1.3.2. II grupės medžiams $P1 = 0,3$;

1.3.3. III grupės medžiams $P1 = 0,4$;

1.3.4. IV grupės medžiams $P1 = 0,5$;

1.3.5. vietiniams krūmams, išskyrus europinį kukmedį, krūmokšniams, lianoms ir puskrūmiams $P1 = 0,3$;

1.3.6. europiniam kukmedžiui ir introdukuotiems krūmams $P1 = 0,4$;

1.4. socialinio reikšmingumo koeficientas medžiams, krūmams, krūmokšniams, lianoms ir puskrūmiams $P4 = 0,5$.

2. Vejoms atkuriamosios vertės tikslinimo koeficientas $P = 1,2$.

3. Gėlynams atkuriamosios vertės tikslinimo koeficientas $P = 1,1$.

Papildyta priedu:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin., 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

LIETUVOJE AUGANČIŲ MEDŽIŲ SĄRAŠAS PAGAL GRUPES

I grupė

Baltalksnis
Blindė
Drebulė
Klevas uosialapis
Tuopa, išskyrus tuopas, išvardintas II grupėje

II grupė

Beržas karpotasis
Beržas plaukuotasis
Gluosnis baltasis
Gluosnis trapusis
Guoba kalninė
Eglė paprastoji
Ieva paprastoji
Juodalksnis
Kadagys paprastas (augantis medžiu)
Kriaušė miškinė
Liepa mažalapė
Obelis miškinė
Pušis paprastoji
Skirpstas paprastas
Šermukšnis paprastas
Tuja vakarinė (auganti medžiu)
Tuopa baltoji
Tuopa balzaminė
Tuopa berlyninė
Tuopa juodoji
Tuopa juodoji f. koloniška
Tuopa kininė
Tuopa kvapioji
Vinkšna paprastoji

III grupė

Ažuolas beketis
Ažuolas paprastas
Klevas paprastas
Skroblas paprastas
Uosis paprastas
Introdukuoti (ne vietinės kilmės medžiai), išskyrus uosialapį klevą, tuopas ir IV grupėje išvardintas medžių rūšis

IV grupė

Ginkmedis dviskiautis

Tulpmedis

Dekoratyviniai skiepyti medžiai spalvotais, margais, karpytais lapais, svyruokline, glausta ar rutuliška laja

Kiti reti, egzotiški medžiai

Papildyta priedu:

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin., 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-342](#), 2008-06-26, Žin., 2008, Nr. 74-2905 (2008-06-30), i. k. 108301MISAK00D1-342

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. D1-94 "Dėl Želdinių atkuriamosios vertės nustatymo metodikos patvirtinimo" pakeitimo